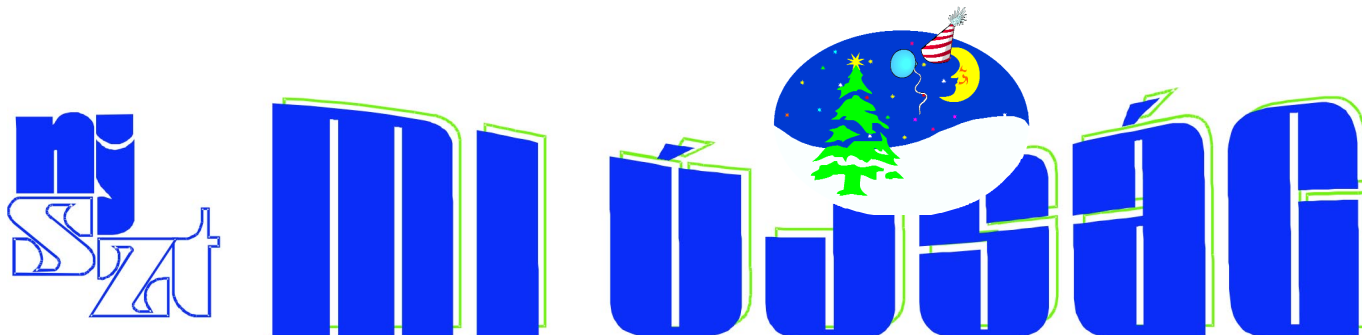

A NEUMANN JÁNOS SZÁMÍTÓGÉP-TUDOMÁNYI TÁRSASÁG HÍRLEVELE

2005. december – 2006. január

Elnökségi hírek

Neumann-émléknap keretében szervez közös konferenciát 2005. december 15-én az NJSZT, az IHM, a BME, az ELTE, az Infopark és a Magyar Telecom. Téma az információs társadalom társadalmi vetülete, illetve technológiai kérdései. A rendezvényen a szervező intézmények meghívottjai vesznek részt.

November 9–11. között került sor a Magyar Kultúra Alapítvány székházában a nemzetközi EuroSPI konferenciára. *Beszámolóinkat a 6. oldalon olvashatják.*

Nagy sikerrel zárult a nemzetközi GIKOF-konferencia is, november 10–12. között Győrben. *Összefoglalónk a 7. oldalon.*

Irodaavató kávézásra hívta meg az ügyvezető igazgató a „régis Neumannosokat”. A jó hangulatú beszélgetéssel egybekötött találkozóra október 25-én került sor.

Október 26-án tartotta hivatalos alakuló ülését a BEAM IM szakmai közösség. Elnök: *dr. Péceli Gábor*, a BME dékánja. Elnökségi tagok: *Gyimóthy Tibor* (Szegedi Egyetem), *Hanák Péter* (BME), *Kutor László* (BMF NIK), *Meleg László* (Meditech Kft.). Titkár: *Bank Balázs* (BME MIT). *Péceli Gábor elnökkel készített interjúnk a 10. oldalon olvasható.*

Nyilatkozatot adott ki az információs társadalom fejlesztéséről a HTE. A nyilatkozathoz az elnökség döntése értelmében az NJSZT is csatlakozik. *A Nyilatkozat szövege megtalálható a www.njszt.hu címen.*

Alföldi István beszámolt a novemberi BME VIK TDK konferencia támogatásáról, amely az előző évekhez hasonlóan 100.000 Ft. Ezt a keretet az Egyetem a helyezett pályaművek alkotói között osztja szét. *A nyertesekről l. a 9. oldalt.*

Az NJSZT 2005-ben is támogatja a nagy hagyományokkal rendelkező szekszárdi programtermék-versenyt, amelynek döntőjéről következő számunkban adunk majd hírt.

IX. Országos Neumann Kongresszus

Győr, 2006. június 27–29.

Felhívásunk a 2–5. oldalon

Kedves Tagtársainknak és Olvasóinknak békés, örömteli ünnepeket, jó egészséget és sikeres új esztendőtt kívánunk.

A hangulatos ünnepi napokhoz további kedvderítőnek fogadják szeretettel lapunk ünnepi mellékletét is.

Ezúton fejezzük ki köszönetünket azoknak, akik személyi jövedelemadójuk 1%-át a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság javára ajánlották fel. Az így beérkezett 212.303 forintot tehetséggondozására fordítottuk.

A tartalomból

Rendezvénysoroló
2 – 9. oldal

Új szakmai közösség
10. oldal

Nemzetközi programozói verseny
11. oldal

Tallózó
12. oldal

Karácsonyi melléklet
13 – 15. oldal

Ezúton tájékoztatjuk kedves Tagtársainkat, Partnereinket és Ügyfeleinket, hogy a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság titkársága december 27. és január 2. között zárva tart.

Rendezvény- soroló

Győr, Széchenyi Egyetem,
2006. június 27–29.

Első felhívás Program

Nyitó plenáris ülés

- ◆ Köszöntők – Győr város polgármestere, valamint az NJSZT elnöke
- ◆ Hol tart az információs társadalom Európában és Magyarországon?
- ◆ A II. Nemzeti Fejlesztési Terv (NFT) és az Információs Társadalom Operatív Program (OP)
- ◆ Az Nemzeti Kutatás-fejlesztési Program kutatási eredményei 2002 és 2005. között
- ◆ A II. NFT várható prioritásai, struktúrája és forrásai
- ◆ Az Információs Társadalom OP bemutatása
- ◆ Külföldi meghívott előadók

A plenáris ülést követően 8 szekciót és 1 kerekasztal-beszélgetést tervezünk.

Az egyes szekciókban a 30 perces, átfogó hazai helyzetképet adó felvezető előadás után általában 5–6 előadás hallható. Az előadások kivonatát a konferencia-kiadványban, a maximum 10 oldalas teljes szövegét pedig CD-n jelentetjük meg.

Az előadások elfogadásáról a konferencia Programbizottsága dönt.

Szekciók

1.

Az információs társadalom várható fejlesztési irányai és projektjei 2007 és 2013. között

(Szekcióelnökök: Bakonyi Péter és Havass Miklós)

Információs Társadalom – nincs más választás IX. Országos Neumann Kongresszus Nemzeti fejlesztés – együtt Európával

A szekció elsődleges célja, hogy részletesen bemutassa az Információs Társadalom OP prioritásait és várható projektjeit.

A kiemelt fejlesztési területek a II.NFT-tervezés jelenlegi fázisában az alábbiak:

- ◆ az IKT – információs és kommunikációs technológiák – alkalmazása a közszolgáltatások területén
- ◆ IT tartalmak létrehozásának ösztönzése, a magyar kultúra digitális megőrzése
- ◆ az IKT infrastruktúra fejlesztése
- ◆ készség és hozzáértés – a digitális írástudás és az IKT képességek fejlesztése
- ◆ kutatás-fejlesztés és innováció
- ◆ versenyképes infokommunikációs ágazat

Fenti témákban egy-egy meghívott előadó ismerteti az NFT aktuális prioritásait.

Ezen felül várjuk a megnevezett témakörökben az eddig elért eredményeket, illetve a folyamatban lévő projekteket bemutató előadásokat.

2.

Elektronikus közigazgatás, e-kormányzás

(Szekcióelnökök: Tóth Zoltán és Vámos Tibor)

Az Európai Unió nagyszabású programot tűzött ki a tagországok számára az elektronikus közigazgatás megvalósítására az eEurope-2005 és az i2010 programon belül. Magyarországnak sincs más választása, mint felzárkózni ezen a téren is Európához. A szekció a legfontosabb magyar törekvésekről, eredményekről és a nemzetközi trendekről kíván szólni az alábbi blokkokban.

- ◆ átfogó helyzetkép a lakossági és az üzleti szféra számára nyújtott köz-

igazgatási szolgáltatás helyzetéről az eEurope-2005 program alapján a szolgáltatások azonos szempontok szerinti elemzése, bemutatása a közigazgatás korszerűsítését szolgáló aktuális e-kormányzati feladatokról szóló 1044/2005. (V. 11.) Korm. határozat alapján az egyes részterületeken:

- ◆ Személyi dokumentumok és gépkocsik nyilvántartásba vétele
- ◆ Adózási szolgáltatás
- ◆ Építési engedélyért való folyamodás
- ◆ Társadalombiztosítási kifizetések
- ◆ Álláskereső
- ◆ Lakossági bejelentések
- ◆ Új társaság bejegyzése
- ◆ Egységügygyel összefüggő szolgáltatások
- ◆ Adatközlés
- ◆ Vámnyilatkozat
- ◆ Közbeszerzés
- ◆ Környezetvédelemmel összefüggő engedélyek
- ◆ Közkönyvtárak
- ◆ az OECD értékelése a Magyarországon folyó e-kormányzati fejlesztésekről
- ◆ az információs társadalom igazgatása és az állampolgár változó viszonyai

A szekcióban elsősorban olyan közigazgatási szakemberek előadásait várjuk, akik széles körű, alapos ismeretekkel és tapasztalattal rendelkeznek mind a hazai, mind a külföldi elektronikus közigazgatás területén.

3.

E-gazdaság – üzlet és informatika

(Szekcióelnökök: Stewart Oldroyd és Vahl Tamás)

A szekcióban a következő kérdésekre keresünk választ makro- és mikroszinten:

- ◆ Milyen szerepet játszik az informatika a gazdaság fejlődésében?
- ◆ Hogyan alakultak az NFT-I e-gazdasági intézkedései, és ezek milyen hatást gyakorolnak az e-gazdaság fejlődésére?
- ◆ Hogyan épülhetnek be informatikai fejlesztési programok, projektek, beruházások konkrét gazdasági, üzleti elképzelésekbe?
- ◆ Hogyan lehet mérni az informatika hozzájárulását az üzleti sikerhez?
- ◆ Hogyan szerepel az e-gazdaság témaköre az NFT-II terveiben?

4. Kutatási eredmények az IKT területén

(Szekcióelnökök: *Arató Péter* és *Raffai Mária*)

A szekció alapvető célja, hogy a szakmai közösség számára ismertté tegye azokat a kutatási eredményeket, amelyek az utóbbi egy-két évben az informatika, az infokommunikációs technológiák és/vagy az alkalmazások területén a különböző hazai kutatóműhelyekben születtek.

Ebben a szekcióban azt várjuk az előadóktól, hogy beszámoljanak a magyarországi eredményekről és azok nemzetközi pozicionálásával egy átfogó helyzetképet adjanak.

- ◆ Olyan témák bemutatását várjuk, amelyekről a hazai nyilvánosság előtt viszonylag kevés szó esett, de amelyek jelentős, mérhető és a szakmai grémiumok által elismert elméleti és gyakorlati eredményekhez vezettek;
- ◆ amelyeknek jelentős nemzetközi vonatkozásai, kapcsolódásai vannak, és
- ◆ amelyek a szűk szakmai közösségen túl a társadalom különféle csoportjait is érdeklő, közérthetően megfogalmazott, fontos gyakorlati kérdésekről, problémákról szólnak, és fontos üzenetet továbbítanak valamennyiük számára elérhető módon.

A szekcióba várjuk azokat a fiatal kutatókat, doktorandusz hallgatókat

is, akik kutatási munkájukkal, tudományos sikereikkel már most hozzájárulnak a szakma eredményeihez és elismertségéhez.

5. Informatika-oktatás, informatika az oktatásban

(Szekcióelnökök: *Alföldi István* és *Sima Dezső*)

Az előttünk álló években hazánk versenyképességét alapvetően meghatározza a készség szintű alkalmazási ismeretek elterjedtsége, az informatika különböző területein tevékenykedők professzionális felkészültsége, valamint az informatikai kutatások, fejlesztések színvonala.

A szekció az informatika-oktatásra és az informatikának az oktatásban betölthető szerepére összpontosít.

- ◆ informatikai írástudást mindenkinek (ECDL, IT mentori program, minimális ismeretek)
- ◆ informatika-oktatás a közoktatásban
- ◆ informatika-oktatás az új felsőoktatási törvény fényében (BSc és MSc akkreditált programok)
- ◆ az informatika felhasználása az oktatásban (tananyagok, e-learning, e-assessment, egyéb lehetőségek)
- ◆ tanárok informatika képzése
- ◆ élethosszig tartó tanulás
- ◆ OKJ képzés
- ◆ hátrányos helyzetűek informatikai képzése
- ◆ nemzetközi alkalmazási rendszerek oktatási, képzési gyakorlata

A témák kidolgozásánál az előadónak célszerű figyelembe venni a II. Nemzeti Fejlesztési Terv rövid időn belül véglegesítésre kerülő prioritásait.

6. Tartalomszolgáltatás, tartalomipar

(Szekcióelnökök: *Tótszegi Zsuzsanna* és *Z. Karvalics László*)

Az információs társadalom kialakítása során a tartalomipar egyre inkább előtérbe kerül. A stratégiaalkotók többsége egyetért azzal, hogy az IKT eszközök nyújtotta előnyök csak megfelelő tartalommal párosulva válnak kézzelfoghatóvá a felhasználók számára. Ezt a szemléletbeli változást érzékelteti az Európai Unió megújuló információs társadalom programja is.

A szekció kísérletet tesz a hazai minőségi tartalomszolgáltatások áttekintésére, hogy ezzel is támogassa a digitális tartalom- és info-kommunikációs szolgáltatások használatának széles körű elterjedését. Elsősorban olyan előadásokat várunk, amelyek jól használható tartalomszolgáltatási példák, ötletek bemutatásával illusztrálják a fenti elveket.

Be kívánjuk mutatni az NFT-I programon belül a digitális tartalommal kapcsolatos intézkedések eredményeit, a magyar tartalomipar helyzetét, az esetleges problémákat. Különös figyelmet kívánunk szentelni a magyar tartalomipar azon szegmensének, amely termékeit az „online világfogyasztás” csatornáin tudja, vagy kívánja értékesíteni.

Elsősorban az alábbi témákban várjuk a jelentkezőket:

- ◆ a tartalomipar fogalma, szerkezete, mérete és mozgásirányai a világban és Magyarországon (adatokkal és összehasonlító nézőpontból elemelve)
- ◆ statisztikai és mérési megfontolások a tartalomiparral kapcsolatban
- ◆ az egyes tartalomipari ágazatok problémái
- ◆ a tartalomipar legjobb gyakorlatai a világban és tanulságai a hazai stratégiatervezők számára
- ◆ a magyar tartalomipar ígéretes területei
- ◆ a digitális tartalom világának aktuális jogi problémái
- ◆ a szerzői jog és a tartalomipar
- ◆ a Creative Commons üzenete a startégiái tervezőknek
- ◆ a tartalomipar vállalkozói oldalról: üzleti környezet, szabályozás, élénkítés, inkubáció – kiinduló állapotok, elvárások, lehetőségek.

7. Új technológiák

(Szekcióelnökök: *Detrekői Ákos* és *Dömölki Bálint*)

A II. Nemzeti Fejlesztési Terv időszakára tervezendő hazai kutatás-fejlesztési feladatokat nagymértékben meghatározza az, hogy az információs és kommunikációs technológiák fejlődése milyen irányokban fog haladni a következő évtizedben.

A szekció keretében erről kívánunk áttekintést adni a Nemzeti Hírközlési és Informatikai Tanács keretében folyó technológiai jövőképprojekt alapján.

Ennek kiegészítésére várunk előadásokat az infokommunikációs technológiák fejlesztésének és alkalmazásának olyan területeiről, mint például:

- ◆ új számítási paradigmák (nano-, bio-, kvantum- stb. computing)
- ◆ új generációs hálózatok
- ◆ környezet- (ambiens-) intelligencia
- ◆ ágensek, robotok
- ◆ virtuális valóság és virtuális világok
- ◆ a tartalom-előállítás kollektív módszerei

Olyan előadásokat várunk, amelyek kialakulóban lévő, illetve széles körben elterjedésre esélyes technológiai jelenségekről adnak tájékoztatást, bemutatva az ezzel kapcsolatos fontosabb K+F projekteket, termékfejlesztéseket, valamint a technológiák használatának társadalmi-gazdasági és szabályozási következményeit.

8. Informatikai biztonság

(Szekcióelnökök: *Remsző Tibor* és *Simon Pál*)

Nagyon megnőtt napjainkban az informatikai biztonság jelentősége,

az informatikai alkalmazások kulcsfontosságúvá váltak a vállalatok, szervezetek működésében, ezért a tárolt és használt információk biztonsága is létfontosságúvá vált.

A szekcióban áttekintjük a biztonsággal kapcsolatos legfontosabb kérdésköröket, beleértve természetesen a hazai és nemzetközi szabályozás kérdéseit és a korábban kevésbé elemzett humán biztonsági kérdésköröket is.

Az alábbi témákban várunk előadásokat:

- ◆ integrált biztonság, teljes körű védelem
- ◆ informatikai biztonsági szabványok és irányelvek, a hazai szabályozás helyzete
- ◆ európai folyamatok az informatikai biztonságban
- ◆ az információbiztonsági szolgáltatások jelene és jövője
- ◆ módszertani fejlesztések az informatikai biztonság területén
- ◆ a humán erőforrás helye az informatikai biztonsági rendszerekben
- ◆ a humán kockázatok elemzése. Eszközök a humán kockázatok mérésére és kezelésére.
- ◆ állami szervezetek az informatikai rendszerek biztonságának vizsgálatára
- ◆ intelligens-kártyarendszerek
- ◆ információbiztonsági szoftvereszközök
- ◆ informatikai biztonsági kérdések az egészségügyi informatikában

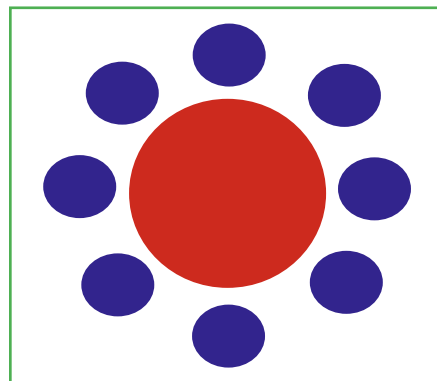
+ Kerekasztalbeszélgetés az információs társadalom szabályozási kérdéseiről

(Moderátor: *Sallai Gyula*)

A kerekasztal-beszélgetés az információs társadalommal kapcsolatos szabályozási problémák széles spektrumát kívánja áttekinteni, fog-

lalkozik a konvergencia és a szabályozás kölcsönhatásával, az európai és a hazai szabályozási rendszer új fejleményeivel, az új szabályozási elvekkel, funkciókkal, módszerekkel és intézményi megoldásokkal, mint például:

- ◆ az információs, kommunikációs és média-technológiák konvergenciájának hatása a szabályozásra
- ◆ az audiovizuális tartalom szabályozásának harmonizálása
- ◆ az elektronikus hírközlés szabályozásának felülvizsgálata, a konvergencia elősegítése, technológiasemlegesség, tripleplay
- ◆ információ biztonság szabályozásának fejleményei
- ◆ az e-kereskedelem és más információs társadalmi alkalmazások, tartalomszolgáltatások szabályozása
- ◆ az állam szabályozó szerepének változásai, szabályozói jövőképek
- ◆ más országok szabályozási gyakorlata, fogyasztók és szolgáltatók szabályozási tapasztalatai.

A kerekasztal-beszélgetés első részében egy vitaindító átfogóan mutatja be az információs társadalom technológiai és szolgáltatásai szabályozásának problémakörét, amelyre a kerekasztal résztvevői reagálnak, kifejtik gondolataikat, majd a vita a kiforró legizgalmasabb témákban – moderátor irányításával és a közönség bevonásával – folytatódik.

Beküldendő:
NJSZT Titkárság
1054 Budapest, Báthori u. 16.
e-mail: titkarsag@njszt.hu
fax: 1-472-2739

ELŐADÁS-BEJELENTŐ

a IX. Országos Neumann Kongresszusra
2006. június 27 – 29.

Az előadás címe:

.....

.....

A javasolt szekció neve:

Szerző/k neve és munkahelye:

.....

.....

Előadó neve és munkahelye:

.....

.....

Előadó munkahelyének címe (ir.számmal):

Értesítési cím:

Telefon: mobil: fax: e-mail:

Az előadáshoz igényelt technikai eszköz:

Az előadás kivonatát mellékelem.

Dátum:

.....

.....
aláírás

.....
aláírás

Az előadások bejelentésének és a rövid kivonat beküldésének végső határideje: 2006. január 6. Örömmel fogadjuk a 2005. december 15-ig történő beérkezést!

A Program Bizottság

Információs Társadalom – nincs más választás

EuroSPI: European Software Process Improvement and Innovation Conference in Budapest

2005. november 9-11.

<http://2005.eurospi.net/>

Helyi partner: Neumann János Számítógép-tudományi Társaság

Tartalmas programmal zajlott az EuroSPI 2005, a szoftverfolyamat-javítás és innováció európai konferenciája. Az NJSZT tagoknak járó 20%-os részvételi díj kedvezmény mellett sikerült elérni, hogy az előadásokon Ph.D. hallgatók ingyenesen vehessenek részt.

A EuroSPI 2005-öt a konferencia hazai elnöke, *dr. Bíró Miklós* nyitotta meg. A Szentháromság téri épület termeinek nevet adó személyiségeket bemutatva rövid áttekintést adott először a vendéglátó ország történelméről, majd a szoftverfolyamat-javítás történetéről Magyarországon.

séggel a Budapesti Corvinus Egyetem, valamint a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem élt.

A párhuzamos szekciókban a világ 22 országából érkezett résztvevők nyílt légkörben szóltak hozzá a szoftverfolyamat-javítás és innováció legérdekesebb területeit lefedő előadások kérdésköréhez.

A konferencia első napjának estjét emlékezetessé tette a borkóstoló, amelyet renaissance zenével és táncal kísért fogadás követett a Corvin teremben.

A fogadás előtt *dr. Bakonyi Péter*, az NJSZT elnöke mondott köszöntőt. Ezután került sor az IFIP TC2 által adományozott Manfred Paul díj átadására a EuroSPI 2005 legjobb szerzőpárosának: *Gerry Coleman*-nek, az írországi Dundalk Institute of Technology Software Technology Research Centre igazgatójának; valamint *Martin McAnallen*nek az észak-írországi MIT Systems munkatársának.

Amint a hagyományt követve a EuroSPI'2005 budapesti helyszíne 2004-ben Trondheimben a fogadáson került bejelentésre, a EuroSPI 2006 finnországi helyszínének bejelentésére Budapesten a Corvin teremben került sor.

A konferencia exkluzív záró paneljét *Báti Ferenc*, a Hungarian Software Alliance (HSA) igazgatója vezette a Magyarországon működő legmagasabb szintű indiai szoftverfejlesztő cég igazgatóival: *Mr. Suresh Nandihalival* a Satyam Hungarától, és *Mr. S.V. Manival* a TCS Hungarától; vala-

mint az írországi Irish Software Engineering Research Center „Global Software Development for SMEs” projektjének vezetőjével, *dr. Ita Richardson*nal.

A EuroSPI 2005 köszönettel tartozik az ISACA Magyar Tagozatának támogatásáért, amelynek eredményeképpen a résztvevők összességében 21 CISA® és CISM® CPE (Continuing Professional Education) órának elismert, ISACA (Information Systems Audit and Control Association) által elfogadott pontot szerezhettek.

A EuroSPI 2005 presztizsét növeli, hogy a kutatási jellegű előadások a Springer LNCS (Lecture Notes on Computer Science) sorozat keretében, az ipari tapasztalatokat bemutató válogatott cikkek pedig a Wiley SPIP (Software Process Improvement and Practice) folyóiratának különszámában jelennek meg. A Wiley kiadó a konferencia résztvevői számára ingyenes internetes elérést biztosított a folyóirat legutóbbi számához. Az ipari előadások teljes választéka az NJSZT által fémjelzett EuroSPI 2005 kötetben került kiadásra.

Dr. Bíró Miklós

az NJSZT Szoftverminőség Menedzselés Szakosztály, és a EUROSPI 2005 hazai elnöke
<http://members.iif.hu/birom/neumann/miklos.biro@informatika.uni-corvinus.hu>

Dr. Bakonyi Péter, az NJSZT elnöke köszöntőt mond

A nyitó keynote előadó *Fehéregyházy János*, a Siemens PSE Group regionális stratégiai vezetője volt. Nagy érdeklődésre számot tartó előadásában beszámolt a Budapesten és Szegeden is fontos központokkal rendelkező cég kiváló nemzetközi szoftverfejlesztési tapasztalatairól.

A Rákóczi teremben rendezett kiállításon az NJSZT is bemutatkozott: saját eredményein felül szoftvertechnológiával, illetve szoftverfolyamatokkal kapcsolatos magyar részvételi projektet mutatott be. Ezzel a lehető-

Dr. Bíró Miklós, a konferencia hazai elnöke

Beszámoló a Nemzetközi Gazdaságinformatikai Konferenciáról

A Gazdaságinformatikai Kutatási és Oktatási Fórum, a Széchenyi István Egyetem, az NJSZT és annak Győr-Moson-Sopron megyei szervezete, az IFIP TC8 Information Systems Bizottsága, valamint az ISACA Hungary szervezésében 2005. november 10-12-én került sor az ISBIS 2005 Nemzetközi Gazdaságinformatikai Konferenciára.

Dr. Raffai Mária

A rendezvényen, amely a Magyar Tudomány Hete alkalmából évente rendszeresen tartott konferenciasorozat szerves része volt, a gazdaságinformatikai szakterület legkiválóbb képviselői adtak számot kutatási eredményeikről, mutatták be az üzleti alkalmazások fejlesztési tapasztalatait, és vitatták meg az oktatással, az új rendszerű képzésre való áttéréssel kapcsolatos problémákat, operatív teendőket.

A konferenciát *Koren Csaba*, a Széchenyi István Egyetem tudományos rektorhelyettese nyitotta meg, majd a tanácskozás elsősorban szakmai/szervezeti kérdésekről szóló plenáris előadásokkal folytatódott. Nagy érdeklődés kísérte *Bakonyi Péter*, NJSZT elnök Neumann Jánosról és az NJSZT küldetéséről, szerepéről szóló előadását, *Roode Dewald* és *Raffai Mária* beszámolóját az IFIP és az Information Systems Bizottság céljairól és nemzetközi tevékenységéről, *Elekes Eszter* előadásában az SAS Institute akadémiai programját, valamint *Uchiki Tetsuya* japán professzor szemléletes előadását az információrendszer-fejlesztés oktatási programjáról.

Szekciók, konferencia-előadások

A plenáris előadások után a program 4, különböző témában szervezett szekcióban folytatódott, kettő angol nyelven, kettő pedig magyarul.

1. A *Business Impact on Information Systems* című szekcióban PhD-kutatók eredményeiről számoltak be a fiatalok a hatékony folyamatmodellezéssel, a szervezeti tudásmenedzsment

A GIKOF-díjakat dr. Bakonyi Péter adta át

egy modelljével, az ICT fizetési rendszerekre gyakorolt hatásával valamint az IT audit objektív mérőszámainak a meghatározásával kapcsolatban.

2. A konferencia nagy érdeklődéssel várt, és igazán tartalmas része volt a *Modelling, Methods, Solutions, Visualization* című szekció. Ebben az üzleti információk vizualizálásának kihívásairól, az informatikai vizualizációs kultúráról, a felhasználói követelmények UML-alapú modellezéséről, a kriptográfiáról, a személyi adatok védelméről és egy összeszerelő folyamat optimalizálásáról hangzottak el előadások.

3. A *Business Applications, Business Intelligence* szekció az üzleti alkalmazások sikereire és eredményeire koncentrált.

4. Az *Education: Programs, Curricula, Cooperation* szekcióban a kétciklusú informatikus képzés egyes kulcstantárgyainak a tematikáját, oktatási módszereit, eLearning tananyagok készítésének a módját, tartalmát és eredményeit, valamint a gyakorlati üzleti munkára való felkészítés módját, a hazai és külföldi felsőoktatási intézményekkel, valamint

az üzleti partnerekkel való együttműködést mutatták be a kollégák.

Konferenciakiadvány, publikáció

A konferencián elhangzott előadások összefoglalóit a SEFBIS 2005 című konferenciafüzetben publikáltuk. A legjobb előadások témájában elkészült angol nyelvű szakcikkeket a SEFBIS Journal 2005. decemberében megjelenő számában, a magyar nyelvűeket pedig a GIKOF Journal következő számában jelentetjük meg.

GIKOF-díjak

◆ A GIKOF Díjbizottsága GIKOF Támogatói díjjal (SEFBIS Sponsorat Award) tüntette ki *Czinege Imrét*, aki infrastrukturális háttér valamint anyagi erőforrások biztosításával már évek óta támogatja a GIKOF tevékenységét; valamint *Molnárka Győzőt*, aki nagy mértékben hozzájárult a gazdaságinformatikus képzésben részt vevő fiatalok nemzetközi projektjeinek lebonyolításához. A díjakat a plenáris szekció végén Bakonyi Péter adta át.

◆ A GIKOF PhD-díjat (SEFBIS PhD-Award) azok a doktoranduszok kaphatják, akik tudományos eredményeiket bemutatva e díjra pályáznak; a kutatási témáról tudományos értékű előadást tartanak, cikket írnak, amit két független bíráló minősít. Ebben az évben a PhD-díjat *Horváth Attila*, valamint *Németh Csongor* kapta.

Összegzés

A rendezvényen összesen 27 előadás hangzott el, közülük három szekcióban 17 előadás angol nyelven. Bár a konferenciára jelentkezőket vizsgálva azt tapasztaltuk, hogy több, a korábbi konferenciákon aktív oktató/kutató, talán éppen az angol hivatalos nyelv miatt, távol maradt, mégis úgy ítéljük meg, hogy nyitnunk kell, és az első Nemzetközi Gazdaságinformatikai Konferencia elképzelését érdemes folytatni. E konferencia ugyanis egy barátságos hazai környezetben ad lehetőséget angol nyelvű előadások tartására, cikkek megjelentetésére, és külföldi szakemberekkel folytatott eszmecserékre is.

dr. Raffai Mária,
az IPC elnöke

<http://rs1.sze.hu/~raffai/org/gikof/>

SYSTEMS

IT. Media. Communications

24-28 Oktober 2005

Az informatika, telekommunikáció és új médiák nemzetközi szakvására 24. alkalommal került megrendezésre október 24-28. között a világ legjobb infrastruktúrájú új vásárcsopontjában, Münchenben.

biztonsági megoldások, valamint a hálózatok és telekommunikáció foglalták el.

Erősödött a kis- és középvállalatok számára ajánlott megoldások piaca. Jelentősen bővültek a dokumentációkezelés lehetőségei. A biztonsági megoldások összefonódnak. Bemutatták az új német útlevelet, ahol a tulajdonos fényképe, és később az újjlenyomata is rádiófrekvenciás bélyegbe töltve része az útlevélnek. Láttam áruházi vonalkódos címkéket, amelyek hátlapján rádiófrekvenciás bélyeg volt, segítve a szerviz-munkát, illetve az áruházi szarkák elleni küzdelmet. Igen érdekes volt a 3D-s nyomtató működő

pos tájékoztatót tartottak eredményeikről, terveikről. A magyarok ezúttal sem szenteltek kellő figyelmet ennek a jelentős piaci megjelenési lehetőségnek. Mindössze 4 kiállító vett részt két helyszínen.

A Systems kifejezetten a szakmának szól – hirdetik büszkén a rendezők, és számos rangos konferenciát is tartanak a kiállítás ideje alatt, köztük:

- ◆ Communication World – aktuális trendek első kézből
- ◆ IfKom-Access-Forum
- ◆ 7. Know Tech – Tudásmenedzsment: aktiváció, szervezés, integráció
- ◆ 4. IT-Rechtstag: az elektronikus közigazgatásról

Ügyszintén a szakmához szólnak a kiállítás kiüntetett helyein megtartott szakmai fórumok előadásai, kerekasztal-beszélgetései, amelyek látogatója számára ingyenes.

Végül nézzük, mibe kerülhet nekünk ez a hatalmas információáradat. A belépők a magyar viszonyokhoz képest borsosak: napi jegy 35€, két-napi jegy 59€, bérlet 99€. A konferenciák némelyike ingyenes, előzetes regisztrációhoz kötött, többsége azonban 100-650 € részvételi díj ellenében látogatható. A belépőjegyhez ingyenes, München közigazgatási határain belül az összes tömegközlekedési járműre érvényes jegyet is kapunk.

Sok látnivalót tartogat a patinás bajor tartományi főváros és környéke is.

Vásárlás után hangulatos romantikus sétát tehetünk a belvárosban, ahol mindig nagy gyalogosforgalom van. Egyes múzeumok, kiállítások csütörtökönként az áruházak mintájára meghosszabbított nyitva tartást vezettek be, este 8-ig voltak látogathatók.

Jövőre is hasonló időben, október 23-27. között rendezik meg a 25. jubileumi kiállítást és vásárt.

gyulai

Igaz, hogy az internet egyre szélesebb körben való elterjedése, ahol az információkhoz szinte korlátlanul hozzáférhetünk, csökkenti a szakvásárok jelentőségét, mégis rengeteg kiállítót és látogatót hoz össze ez a nagyszabású rendezvény: 6 hangár-méretű csarnokban (~80.000 m²) több mint 1200 kiállító és kb. 600.000 látogató vett részt. A tematikusan rendezett kiállítás felét a szoftverek, egy-egy csarnokot az irodatechnika és a digitális médiák, a

modelleket előállító bemutatója: ennek alapötlete pár évvel ezelőtt egy technikum diákjainak agyából pattant ki, mára pedig „testet öltött”.

Ezt az őszi vásárt a tágabban vett régió (Németország, Ausztria és az új, valamint a jelölt EU-tagországok) számára rendezik. Már évek óta nagy figyelmet fordít a megjelenésére Románia: viszonylag nagy nemzeti standon 42 cég képviseltette magát. Informatikai miniszterük, Nagy Zsolt részvételével egész na-

Az NJSZT támogatásával:

Tudományos Diákköri Konferencia

A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Villamosmérnöki és Informatikai Karán 2005. november 11-én tartott Tudományos Diákköri Konferencián elhangzott előadások közül az Neumann János Számítógép-

tudományi Társaság az alábbi dolgozatokat részesítette díjazásban:

I. díj: Sulyán Tibor:

Metamodell-alapú programtranszformációs infrastruktúra

II. díj: Búza Krisztián Antal,

Zemankovics Gabriella:

Klaszterezés evolúciós technikát alkalmazó, gráf-alapú algoritmussal

III. díj: Balogh Viktor:

VHDL könyvtár magas szintű logikai szintézis támogatására.

3. Magyar Számítógépes Grafika és Geometria Konferencia

A konferencia témája felölelte a számítógépes grafika számos területét, természetes jelenségek szimulációját, gépi látási eljárásokat, a valósídejű képsztézis problémáit, a számítógépes geometriai modellezés és rekonstrukció témakörét, valamint a számítógépes grafika orvosi alkalmazásait. Az előadások jól tükrözték a hazánkban – sok esetben nemzetközi együttműködéssel folyó – kutató- és fejlesztőmunkát és

A Számítógépes Grafika és Geometria Szakosztály (GRAFGEO) november 17–18. között rendezte meg a 3. Magyar Számítógépes Grafika és Geometria Konferenciát.

azok eredményeit. Meggyőzően igazolták, hogy hazánkban színvonalas műhelyek alakultak ki a fenti területeken. A témakör fontosságát és a résztvevők aktivitását jelezte az

előadások után általában kialakult intenzív szakmai vita.

A konferencia lehetőség volt egyetemi és vállalati szakemberek információcseréjére is.

Az előadások anyagát angol nyelven kiadtuk, ami módot ad a hazai kutatási és fejlesztési eredmények nemzetközi szinten való megjelenítésére is.

Dr. Renner Gábor
GRAFGEO elnök

Ma a processzorok mintegy 10%-a van PC-kbe szerelve. Igen sok az olyan alkalmazás, ahol a mikroprocesszorok jelenléte – és ezzel a berendezés vezérlése is – rejtve marad. Ilyenek például a gépjárművek, vagy az orvosi műszerek.

A beágyazott és ambiens rendszerek területén egyelőre hiányoznak a kialakult szabványok, még a nagy cégeknek sem nagyon vannak saját belső szabványaik. Ha az egységes szabványok létrejönnek, a kis cégek is könnyebben tudnának érvényesülni a beágyazott rendszerek fejlesztésében és gyártásában. Hanák Péter elmondása szerint ez egy olyan terület, ahol a kis cégek is labdába rúghatnak, mivel rengeteg egyedi alkalmazásra lesz szükség.

Szintén hiány mutatkozik az olyan fejlesztő platformokból (fejlesztőrendszerekből), amelyekkel sokak számára elérhető módon és áron csereszabatos hardver és szoftver elemekből (intellectual property) nagy rendszerek alakíthatók ki.

Az ambiens szó, az angol „ambient”-ből származik, melynek jelentése „körülvevő, környezeti, szórt”. Ambiens rendszernek az olyan „el-szórt” beágyazott rendszereket nevezzük, amelyek autonóm módon és tipikusan vezeték nélküli csatornákon információcserét folytatnak egymással. Ilyenek a már említett példák közül, az autók processzorai, amelyek

A beágyazott rendszerek

nem csak egymással vagy a vezetékkel, hanem ambiens rendszerként a közlekedés többi résztvevőjével is autonóm módon kommunikálhatnak; s ilyenek azok az épületek is, amelyekben mikroprocesszorral vezérelt lakberendezési tárgyak és háztartási eszközök találhatók.

Mind a beágyazott rendszerek, mind az ambiens rendszerek területén

lehetőség van arra, hogy európai uniós kezdeményezésekben vegyünk részt. Az Artemis olyan program (pontosabban ún. európai technológiai platform), amely a beágyazott rendszerek technológiájának egységesítését tűzte ki célul.

Nemrég indult el Ambient Assisted Living néven egy olyan program, amelynek keretében azt kutatják, hogy egy lakást mennyire lehet ambiens rendszerekkel felszerelni úgy, hogy akár idős vagy beteg emberek is hosszú ideig tudjanak önállóan gondoskodni magukról, ezen rendszerek segítségével.

Mivel az orvosi műszeriparban Magyarországon viszonylag sok kisebb cég van jelen, a szakterület ezen ágazatának fejlődése ígéretes lehet a hazai fejlesztők és gyártók számára is.

Dr. Hanák Péterrel, a BEAM IM egyik alapítójával folytatott beszélgetés alapján lejegyezte

Kereskényi Balázs

Szakmai közösségeink

BEAM IM, azaz Beágyazott és Ambiens Rendszerek Innovációs Műhely néven szeptemberben új szakmai közösség indult az NJSZT-ben.

Ebből az alkalomból megkerestük az új közösség elnökét, Péceli Gábort, aki a BME Villamosmérnöki és Informatikai Karának dékánja.

– *Milyen ötlet alapján jött létre a szakmai közösség?*

Péceli Gábor: Ennek a szakterületnek jelentős ipari háttere volt hazánkban a rendszerváltozás előtt, de napjainkra a távközléshez és villamos energetikához képest jelentős mértékben visszaszorult, miközben a szükséges tudás még többnyire rendelkezésre áll.

Külföldön szerzett tapasztalataink azt mutatták, hogy azok az esetek, amikor a műszertechnikával, mérés-technikával kapcsolatos ismereteket más szakterületekkel kell integrálni, a világszerte mindenütt megjelenő ambiens és beágyazott rendszerekkel kapcsolódnak össze. Az itteni, BME-s képzési programunkban is explicit módon jelent meg a beágyazott rendszerek címszó.

Az alkalmazás széles spektruma miatt ezen a területen sok kis társaság tevékenykedik, ezért kezdetnek egy fórum jellegű, hazai ismeret- és kapcsolattudást segítő szakmai összefogó csoportot alakítottunk, amelynek nagyon megfelelő befogadó szervezete számunkra a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság.

BEAM IM: új szakmai közösség alakult

– *A szakterület oktatása hol van még jelen a magyarországi felsőoktatásban a BME-n kívül?*

PG: Ez felfogás kérdése, mivel a beágyazott rendszerek nem egy önálló szakterület neve, hanem bizonyos fókig figyelemfelhívó új elnevezése azoknak az alkalmazásoknak, amelyekre egyre inkább az a jellemző, hogy a számítástechnikai eszköz kívülről nem észrevehető. A fizikai, kémiai, biológiai környezetükbe beletéve, autonóm módon működő számítástechnikai eszközökről van szó, amelyeket nem kell hagyományos ki- és beviteli eszközökkel (perifériákkal) kezelni, nincs számítógéphez hasonló megjelenésük, és helyigényük is kicsi. A beágyazott rendszerek domináló alkalmazásai, az autóipar, a repülőgépipar, az orvostechika.

– *Hanák tanár úr elmondása szerint, ellentétben például a távközlési iparral ez a terület nem tartozik azok közé a divatos területek közé, amelyek ma a legjobban vonzzák a mérnökökhallgatókat.*

PG: Én nem így gondolom, bár igaz, hogy ez egy teljesen más természetű világ, ahol igen szerteágazó alkalmazói körrel kell szót érteni, és nincs a gyártás mögött olyan termék, mint a mobiltelefon, vagy más szórakoztatóipari tömegcikk. Sok esetben egyedi megoldásra, relatíve alacsony darabszámú megvalósításra van szükség – még az orvosi alkalmazási területen is korlátozottabb a darabszám, mint a távközlésben. Ennek folytán a jövedelmezőség és a piacképesség is egészen másképpen jelentkezik.

– *A közösség fórum jellegű működését a későbbiekben kívánják-e bővíteni?*

PG: Ha a tagok ambíciói megfelelő mértékűek, és nekünk is lesz energiánk, akkor bizonyos pályázatok irányába előre fogunk lépni. Hogy mennyi ennek a tényleges esélye, egyelőre nem tudjuk, de finanszírozás és realizálás szempontjából az NJSZT egy dinamikus keretet ad nekünk ehhez.

– *Milyen egyéb szervezetekből vannak még jelen a szakmai közösségben?*

PG: Az alakuló ülésre a BME-n kívül, a BMF-ről és a Szegedi Tudományegyetemről jöttek el szép számban, volt néhány cégkapcsolatokat képviselő személy az orvostechikai iparból, és volt egy nagyon fontos hozzászóló, aki az agrárterületet képviselte.

– *Hogy kell ejteni a közösség nevének rövidítésére szolgáló betűszót?*

PG: Ezt Hanák Péterrel általában az angol beam szóval megegyezően ejtjük, ez egy játék a szó angol értelmével. Ezzel ugyan nem mindenki értett egyet az alakuló ülésen, mert nem utal egyértelműen a rövidítés mögötti tartalomra, azaz a beágyazott és ambiens rendszerekre, mégis szerintem egyszerűbb kiejteni, mint magyarul kiolvasva. De ha valakinek jobb jut az eszébe, az szóljon!

Kereskényi Balázs

A szakmai közösség vezetői

Elnök: Péceli Gábor

Elnökhelyettes: Kutor László

Alelnökök: Gyimóthy Tibor, Hanák Péter, Meleg László

Verseny – futás

2005. november 20-án 168 programozó lendült munkába Budapesten, hogy összemérjék kreativitásukat, logikájukat és felkészültségüket. Az ACM – ICPC (Association for Computing Machinery–International Collegiate Programming Contest), a világ egyik legnagyobb hagyományokkal rendelkező programozóversenyének keretében tették mindezt. A két legjobb csapat eljuthat a világbajnokságra, melyet 2006-ban a texasi Baylor egyetemen tartanak, ahonnan 1970-ben a verseny útjára indult. Akkor még az egyetem házi rendezvényeként, most már azonban egy olimpiával felér a rendezvény, hisz' 75 ország 1700 egyetemének 5933 csapata kvalifikálta magát a regionális döntőbe, ami mintegy 18 ezer versenyzőt jelent, nem számítva a csapatkapitányokat, felkészítőket, és rendezőket. Ehhez az eredményhez sokban hozzájárul a verseny jelenlegi főszponzora, az IBM.

A hivatalos szabályok szerint a háromfős csapatoknak 1–1 számítógép áll rendelkezésére a kézhez kapott 8–10 algoritmikus probléma megoldására. Összesen 5 órájuk van, így a pusztán kódolási versenyből taktikai küzdelem is kerekedhet, mivel a hibásan beadott feladatokért időbüntetést kapnak a csapatok. A kiértékelés számítógépes hálózaton keresztül történik, a beküldött megoldásra azonnal jön válasz, a hivatalos hibaüzenetek egyikének, vagy a hön áhított ACCEPTED formájában. Kérdéseket is szigorúan csak a kiépített hálózaton keresztül lehet feltenni a rendezőknek.

Az idei verseny közép-európai regionális fordulóját a BME-n rendezte a MAVE (Magyar Villamosmérnök- és Informatikus-hallgatók Egyesülete) a Simonyi Károly Szak-

ACM – ICPC Central European Programming Contest – 2005

kollégium közreműködésével, a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság támogatásával, november 18–20-án.

Összesen 56 csapat jött el Lengyelország, Csehország, Szlovákia, Szlovénia, Szerbia, Horvátország és Magyarország egyetemeiről.

A magyarországi résztvevők a verseny hazai döntőjéről kerültek ki, amelyet 2005. október 29-én öt helyszínen párhuzamosan rendeztek meg Szeged, Debrecen, Eger és az ELTE mellett a BME-n is. Utóbbi helyszín logisztikai központul is szolgált. Minden egyetemről a legjobb csapatok jutottak tovább. A versenyekre a

Gábor, a Villamosmérnöki és Informatikai kar dékánja nyitotta meg a versenyt, utána *dr. Bozena Mannova*, az európai versenyek főigazgatója köszöntötte a résztvevőket, majd *dr. Takács Barnabás* (Digital Elite Inc., LA) előadása következett. Végül Marx Dániel, aki feladatok kidolgozásáért is felelt, ismertette a szabályokat és a hét vége pontos menetét.

Délután került sor a hatvan perces próbaversenyre, amely során a versenyzők megismerkedtek a termékkel, a számítógépekkel és a kiértékelést, valamint a belső kommunikációt végző szoftverrendszerrel. A szükséges szervereket a BME Számítástudományi és Információelméleti Tanszéke bocsátotta rendelkezésre, a technológiai háttérért *Golda Bence* felelt.

Vasárnap, november 20-án pontosan 9:00-kor kezdődött a verseny. A csapatok edzői és kísérői különteremben kivétíton követhették figyelemmel az aktuális állást. A feladatok megoldására kiszabott 5 óra alatt majdnem minden csapatnak sikerült legalább egy feladattal megbirkóznia, míg a legjobb csapat a 10 példából 8-at megoldott. Végül a küzdelemben a Warsaw Eagles csapat diadalmaskodott a Varsói Egyetemről. A 2. helyet a Varsói Egyetem másik csapata, a Warsaw Predators szerezte meg, míg 3. lett a Jagiellonian2 csapat Krakkóból.

A szabályok értelmében az első és a harmadik csapat jutott ki a tavasszal megrendezésre kerülő texasi világbajnokságra, mivel egy egyetemről csak egyetlen csapat kvalifikálhatja magát. A legjobb magyar csapat az ELTE „A” volt, akik a 15. helyet szerezték meg. Gratulálunk minden résztvevőnek!

Az eseményről bővebb információ, és a rendezvényen készült képek megtekinthetők a verseny honlapján, a <http://icpc.cs.bme.hu> oldalon.

Kokas Zsolt, Haidegger Tamás

feladatokat *Dr. Marx Dániel* (BME) és *Dr. Horváth Gyula* (Szegedi Tudományegyetem) állította össze, a főszervezői teendőket idén *Benedek Balázs* és *Haidegger Tamás* (MAVE) vállalta magára.

A közép-európai regionális döntő november 18-án kezdődött a regisztrációval. Másnap reggel *dr. Péceli*

Tallózó

A végzettek bankok, tévétársaságok telefonos ügyfélszolgálatain helyezkednek el

Speciális kurzus könnyítés nélkül

Hazánkban egyedülként kezdte meg a Budapesti Műszaki Főiskola (BMF) vakok és gyengénlátók, illetve siketek és nagyothallók ECDL-szintű informatika oktatását és vizsgáztatását. Bár máshol is tanulnak fogyatékkal élő diákok, nekik szóló képzéseket csak kevesen kínálnak.

Négy évvel ezelőtt kezdődtek a tanfolyamok a főiskolán, eddig 66 vak és 53 siket hallgatója volt az intézménynek. Közülük szinte mindenkinek sikerült az ECDL (European Computer Driving Licence – Európai Számítógép-használói Jogosítvány) Start nevű részének, azaz az első négy modulnak az összes vizsgája, néhányaknak pedig a teljes ECDL-hez szükséges mind a hét – mondta *Kutor László*, a BMF szakcsoportvezető docense, a tanfolyamok vezetője.

Ezeket a programokat azért indították, hogy a különböző érzékszervi problémákkal küzdőknek a többiekkel közel azonos esélyeik lehessenek a munka világában. *Kutor László* meggyőződése, e nehézséggel élőknek akkor van esélyük a beilleszkedésre, ha olyan körülmények közt tanítják meg őket helytállni, amilyenekkel később is találkozni fognak.

A képzés térítésmentes, de a résztvevőktől elvárják a folyamatos megjelenést és az aktív órai részvételen túl az otthoni gyakorlást is, hiszen az órákon nincs lehetőség mindenkinek mindenben segíteni. A tanfolyam ugyanis külső támogatás nélkül működik, így elég korlátozottak a lehetőségek. Induláskor az akkori Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium egyik pályázatán nyert pénzből sikerült a terve-

zett géppark egyharmadát beszerezni, azóta a főiskola a Neumann János főiskolai kara saját erőből, illetve a Magyar Számítástechnika az Ifjúságért Alapítvány és a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság segítségével próbál fennmaradni.

A vakok óráit a látássérült *Ecsedi Csaba* tartja, aki már programozó matematikusi diplomáját is így szerezte meg. A siketeket pedig *Cserfalvi Annamária* tanítja, aki – maga is hallássérültként – főállásban a főiskola intézeti mérnökeként dolgozik. Foglalkozásaikon hat-hét fő tud részt venni, a csoportokat pedig tudásszint szerint alakítják ki.

Az elvégzendő feladatok mind-egyik esetben azonosak az ECDL típusfeladataival, ráadásul mindezt speciális berendezések nélkül kell végrehajtani. Kivéve az alapvető segítő eszközöket, mint például a vakok számára készült speciális program, amely nemcsak a kijelölt szöveget, hanem az aktív ablak jellemzőit, illetve az ikonok neveit is fel tudja olvasni, valamint a billentyűkombinációk – amelyek értelmezhetővé teszik számukra a grafikus felhasználói felületet.

Ezekon kívül azonban a foglalkozások azonosak bármely másik ECDL-kurzussal. A mindennapos környezetre való felkészítés jegyében például a billentyűzet a vakok esetében is azonos a bármely szaküzletben vásárolhatóval (azaz nem Braille-írással ellátott), így viszont elvárta, hogy a diákok fejből tudják a klaviatúra gombjainak helyét.

A résztvevők adottságai az óraszervezést is befolyásolják: a csoport problémáinak észlelése gyorsabb a siketek esetében; a helyzet kezelése, az egész csoport figyelmének felkeltése azonban a vakok csoportjában hatékonyabb.

A tanárok véleménye szinte teljesen megegyezik arról, mennyire volt hasznos a tanfolyam a résztvevőknek: a végzettek még így is hátrányban vannak a munkaerőpiacon, de érezhetően nőttek az esélyeik. Az adatok is ezt igazolják: az utóbbi fél-években már háromszoros-négyszeres volt a túljelentkezés, vizsga után pedig több pénzügyi tanácsadó, illetve telefonszolgáltató, kábeltelevíziós cég is jelezte, szívesen alkal-

mazna látássérült munkatársakat telefonos ügyfélszolgálatán.

Népszabadság, 2005. október 25.

Szamosközi Péter

Az információs társadalom térhódításával egyre inkább közös társadalmi felelősségvállalásra, valódi esélyegyenlőség megteremtésére van szükség az élet valamennyi területén, így az informatikai írástudás terjesztése terén is. Ezen misszióban az NJSZT is jelentős részt vállal; immár sokadik éve – amióta csak a számítástechnikai eszközök fejlettsége a fogyatékkal élők számára is lehetővé teszi az információs társadalomba való beilleszkedést – mind erkölcsileg, mind anyagilag elkötelezetten támogatja a vakok és gyengénlátók, illetve a siketek és nagyothallók ECDL-bizonyítványhoz jutását. A BMF Neumann János Informatikai Karával együttműködve így máig több száz fogyatékkal élő segített hozzá ahhoz a tudáshoz és a tudást nemzetközileg egységesen igazoló bizonyítványhoz, amely sokuk számára sorsfordító volt, s amely jelentősen hozzájárult esélyeik, életminőségük javulásához.

Mindezekon túl az NJSZT aktívan részt vesz a nemzetközi ECDL Alapítvány fogyatékkal élőket segítő munkacsoportjában is, ahol olyan javaslatokat fogalmaz meg és fogadtat el, amelyek a fogyatékkal élők igényeit és lehetőségeit a legteljesebb mértékben figyelembe veszik, ám amelyek nem tesznek minőségi különbséget az egészségesek és a fogyatékkal élők által megszerzett bizonyítvány között. Az ECDL Alapítvány a közeli jövőben hozza nyilvánosságra a fogyatékkal élők vizsgáztatására vonatkozó legújabb ajánlásait.

(A Szerk.)

Megjelent a Programozási Versenyfeladatok tára II.

Az NJSZT Tehetség gondozási Szakosztálya szerkesztésében elkészült II. kötet a Nemes Tihamér OKSZV 95-99 éveinek feladatait és az értékelési szempontokat tartalmazza.

A kötet titkárságunkon kapható, vagy utánvétellel megrendelhető.

Ara: 1000 Ft (5% áfát tartalmaz) + postaköltség

Karácsonyi melléklet

Pilinszky János: *Imádságért*

Add, Istenem, hogy a világ kisimuljon
és elcsendesedjen bennem és mindenki benn.

Hogy az éjszaka csöndjében
asztalodhoz ülhessek, ahhoz az asztalhoz,
ami mellől senki sem hiányozhat.
Ahhoz az asztalhoz, hol a nappal
és a csillagokkal együtt
a hétköznapiak is kiálszanak,
s egyedül a Te békéd világít.

Igen, hogy helyet foglalhassak már most
egy rövid időre annál az eljövendő asztalnál,
amit egy öröklétre megígértél,
s aminek egyedül a Te békéd a lámpása,
eledele és terítéke.

Add meg előlegként azt a csendet,
azt az asztalt, ahol minden civódás,
félreértés és megkülönböztetés
megszűnik végre, ahol mindenki helyet kap,
a maga helyét, s a legkisebb féltékenység
is leveti csúf álarcát,
s színét veszítve elpárolog.

Nevezz meg valódi nevükön,
mivel valamennyien szenvedünk attól,
hogy álnéven élünk, telve álnoksággal,
amit magunk fabrikáltunk;
mivel jobbnak, különbnek, állhatatosabbnak
és áldozatkészebbnek kívántunk
látszani másoknál.

Valódi neve csak keveseknek van itt a földön.
Kivétel alig. Szentjeid között talán Bach,
talán Mozart. Asztalodnál Bachnak
továbbra is Bach lesz a neve
és Mozartnak Mozart...

Mint vándornak megérkeznie a tengerpartra,
szívem és értelmem elhallgat
már a távoli közelségedtől is,
meghallva a végtelen intelligencia
hullámverését...

Add, hogy imámban ne kérjek semmit,
de annál inkább hallgassalak
és hallgassalak téged.

Fáradt vagyok, Istenem,
kifárasztottak „kéreseim”,
és megtéptek a világ „kéresei”.
Apostolod mondta, hogy a szeretet
irgalmas, türelmes, nem kér
és nem panaszkodik.

Add, hogy sose kívánjak „színen lenni”.
A világnak amúgy is kötelező olvasmánya
a „zürzavar kézikönyve”.
Ha lehet, ragaszd össze lapjait,
megértek a csirizre.

Hamvas Béla

Kung Fu-Ce: Lun Yü Kung mester beszélgetései

Időszámításunk előtt a hatszáz
évek körül élt Kínában Lao-ce és
Kung-ce, Indiában Buddha, Irán-
ban az utolsó Zarathustra, Kisázsia-
ban Hérakleitos, Nagygörögországban
Pythagoras. Az egymástól független
filozófusokban vagy vallásalapítók-
ban közös tudat él: mindegyik tudja,

hogy az emberi történet legnagyobb
megrázkódtatása kezdődött.

Az emberiség akkor ismét elvesz-
tette boldogságát; a lelkek, amint
Platón a Timaiosban mondja, ismét

felláztak az Ég ellen. Új bűnbeesés,
de most úgy látszik végleges, örök és
visszavonhatatlan.

Kung mester tanítása nem vallás.
Nem vallás olyan értelemben, hogy
egyházi szervezet papsággal, szerzete-
sekkel és dogmákkal. Kung mester ta-
nítása az ősök szelleme. A hagyomány.

Első pillanatra a mondatok szel-
lemesek, világosak és könnyűek.
Jobban a mélyre kell nézni, hogy az
ember meglássa bennük a határtalan
melankóliát.

(folytatás a következő oldalon)

Nyugalom, öröm, bölcsesség

A Mester így szólt:

– Tanulni is megnyugtató. Messziről jött barátokkal beszélgetni is öröm. Ha az embert nem méltányolják, s mégse duzzog, az is bölcs.

Az erkölcs

A Mester így szólt:

– Sima modor és hízelgő szó ritkán az erkölcs jele.

Önvizsgálat

Dsong mester így szólt:

– Önmagamat naponta háromféleképpen vizsgálom: vajjon tettem-e valamit szívből másokért; vajjon barátaimmal való beszélgetés közben voltam-e szavammal hűtlen; vajjon megtartottam-e azt én, amit másnak tanítottam.

Tanulás és gondolkozás

A Mester így szólt:

– Tanulni és nem gondolkozni fölösleges; gondolkozni és nem tanulni fárasztó.

Negatív bírálat

A Mester így szólt:

– Tévedéseket támadni ártalmas.

Hízeltetés, gyávaság

A Mester így szólt:

– Aki idegen szellemeknek szolgál, nem saját őseinek, – hízeleg. Aki látja kötelességét és nem teszi meg, – gyáva.

A hiábavaló modor

A Mester így szólt:

– Akiben nincs szeretet, azon a modor nem segít.

Nem lehet rajta segíteni

A Mester így szólt:

– Ha az ember mainapság az uralkodót szolgálva igazságos, azt hiszik, hogy hízeleg.

Ami több

A Mester így szólt:

– Gondod ne az legyen, hogy nincs hivatalod, hanem hogy arra érdemes légy. Gondod ne az legyen, hogy nem vagy híres, hanem hogy arra méltó légy.

Határsértés

A Mester így szólt:

– A határt mindenki saját módján lép át. Mondd meg, milyen határsértést követél el és megmondom, ki vagy.

Ki mit keres

A Mester így szólt:

– A bölcs a súlyt az értékre teszi, a közönséges ember a külsőre; a bölcs a törvényt keresi, a közönséges ember a hatalmasok kegyét.

Az egyetlen mondat

A Mester így szólt:

– Úgy-e, Shen, tanításom nem több, mint egyetlen mondat?

Békeszeretet és megalkuvás

A Mester így szólt:

– A bölcs ember békeszerető, de sohasem alkuszik meg. A közönséges ember megalkuszik, de sohasem békeszerető.

Elzárkózás

A Mester így szólt:

– A legkomolyabb emberek a világtól vonulnak el; az utánuk következők helyeiket adják fel; az utánuk következők a szokásokat vetik el; az utánuk következők a szavak ellen zárkóznak el.

Az igazi hiba

A Mester így szólt:

– Ha hibát követél el és nem javulsz, akkor követted el a hibát.

Hasznos és káros barátság

Kung mester így szólt:

– Három fajta barát hasznos, és három fajta barát káros. Az őszinte, a szilárd és a tapasztalt emberrel a barátság hasznos. A talpnyaló, a gyáva és a szószátyár emberrel a barátság káros.

Bölcsesség, gyász, félelem

Si Ma Niu azt kérdezte, hogy mi a bölcsesség lényege.

A Mester így szólt:

– A bölcs ember nem ismeri a gyászt és nem ismeri a félelmet.
– Nem ismerni a gyászt és nem ismerni a félelmet annyi, mint bölcsnek lenni?

A Mester így szólt:

– Ha valaki önvizsgálatot tart és nem talál magában kivetendőt, vajon érezhet-e gyászt és félelmet valamitől?

Szó és tett

A Mester így szólt:

– A régiek keveset beszéltek; már csak azért is, hogy ne mondjanak többet, mint amennyit tettek.

Az erő

Chan Kiu azt mondta:

– A Mester tanítását mindenekfölött szeretem. Megvalósításához azonban erőm kevés.

A Mester így szólt:

– Ha erőd kevés, a feleúton kidőlsz; de ne fekédj le az út elején.

Ami elviselhetetlen

A Mester így szólt:

– Magas állást tehetség nélkül, vallásos szertartást kegyelet nélkül, temetést gyász nélkül nem tudok elviselni.

Ismét az erkölcs

A Mester így szólt:

– Erkölcs nélkül az ember sem a tartós szükség, sem a nagy jólétet nem bírja ki. Az erkölcsös ember elégedett és békés; a bölcs tudja, hogy csak egy vagyon van, az erkölcs.

Karinthy Frigyes

Így írta Einstein „Hacsek és Sajó”-t

(Részlet az Így írnátok Ti „Hacsek és Sajó” című írásból)

HACSEKIZMUS ÉS SAJISZTIKA
Egyöntetű, sőt önegyötű
tervgazdaság az irodalomban

Új korszak küszöbén

A világirodalom s annak hazai folytatása és kiegészítése a magyar irodalom, minden korban bizonyos irányok vonalát követte, különösen a formanyelv s a műfajkeretek tekintetében. Egységes divatok alakultak ki, úgyszólván mindenkire kötelező hangnem és lelki beállítást, s ezeket aztán az irodalomtörténész s a közízlés szempontjából jellemzőnek érzvén, róluk neveztük el az egymásra következő kultúrkorszakokat. Ilyen értelemben beszélünk klasszicizmusról, troubadour-világról, lovagromantikáról, naturalizmusról, impresszionizmusról, expresszionizmusról, szürrealizmusról stb. Mind ezen irányelveknek, mintha csak ugyan arra törekedtek volna, hogy egyöntetű szemléletbe foglalják össze a kor művészi termékeit, megvoltak a maguk divatos műfajai is, a művészek a műfajokon belül versenyeztek egymással a sikerért, mindenki a maga tehetségének, egyéniségének vagy vérmérsékletének megfelelő eszközökkel. Görögországban mindenki hőskölteményt, ódát vagy elégiát írt, betartva a műfaj szigorúan előírt követelményeit, csakúgy, mint a drámában a tér és időegységet. A klasszikus arab irodalomban még a tárgy is, bizonyos mértékben elő volt írva, minden költői elbeszélésnek úgy kellett végződnie például, hogy a karaván elmegy, s a ifjú ott bánkodik a holdvilágban, kedvese hült helyén rajongva. Megvoltak a lovagregényeknek a maguk figurái, csakúgy, mint a realista helyszínrajz: egy időben a haldokló és elhagyott gyermek volt divatban, mindenki róla írt verset és novellát. A népszínművekre még jól emlékszünk, s a háromszögdarabokra, amelyekben

mindig volt egy fiatal csábító, s egy idősebb bölcselkedő. A most letűnő irodalomban gyakori volt például a külföldön meggazdagodott s a Pesten elszegényedett hős. És észrevehettük azt is, hogy az uralkodó irány magához idomította, átalakította, a maga képére festette át a múltat is, s annak irodalmi termékeit is.

Sok jel mutatkozik, hogy mintaképpen a politikai világ egységes színvonalra törekszik, az irodalomban is be fog következni hamarosan az az új stílus, mely egyetemes, mindenkire kötelező keretek közt szolgálja ki az új olvasóközönség szellemi igényeit. A közízlésnek egységes színvonalát, mely ezeknek az igényeknek megfelel, e pillanatban az a művészi és filozófiai irányzat képviseli, mely a „Hacsek és Sajó” címen közismert rövid drámai beszélgetésekben jut kifejezésre. Mindannyian tudjuk e dramolettek felépítését: a klasszikus görög mintára szabott helyegységet a kávéház képviseli, ahol Hacsek előbb a pincérrel társalog, majd megjelenik Sajó, aki feldühödve Hacsek makacsságán, többször el akar menni, de azután (katharsis) juszt is ottmarad.

Nagyon valószínű, hogy rövid időn belül minden magyar s néhány külföldi író is rá lesz kényszerítve, hogy gondolatait s művészi mondanivalóját a Hacsek és Sajó–Platón–Szókratészi peripatetikus beszélgetés-keretek közt fejezze ki, ha azt akarja, hogy a kiadó megvegye, és a közönség elfogadja őket.

A magam részéről, mint előrelátó író, máris gyakorolni kezdem magam ebben az irányban. Íróársaim részére készítettem is néhány mintát, mert eltökélt szándékom, hogy Hacsek és Sajó-iskolát nyitok, ahol az írók megtanulhatják a jövő zenéjét, ki-ki a maga hangszerén.

GONDOLATKÍSÉRLET

írta: Enstein

HACSEK: (ül a kávéházban, mely egyenletes gyorsulással közeledik a világtengely felé, az Oriontól számított koordinátarendszerben.) Pincér! PINCÉR: (látszólag odamegy hozzá, de tulajdonképpen Hacsek közeledik feléje; az asztallal együtt, feltéve,

hogy, $S[b - c] = \log \sqrt{H}$,

ahol H a kávé feleségének viszonyát fejezi ki a főpincérrel.) Parancsol, Hacsek úr?

HACSEK: Ennék valamit.

PINCÉR: Töltött káposzta jó lesz?

HACSEK: Nézze, én töltött gyomrot szeretnék tudni a hasamban.

PINCÉR: Tessék ideadni, majd megtöltöm. (El.)

SAJÓ: (közeledik, vagyis távolodik.) Jó napot, Hacsek, mit szól hozzá? Óriási szenzáció! Elferdült, mégis elferdült!

HACSEK: A pizai torony?

SAJÓ: Dehogy! A fénysugár koefficiense napközben! Most mértem meg, egészen biztos, nincs kétség benne – ha mindent akar tudni, azt is megmondhatom, hogy

$$N[b - \sim], \log \int \sqrt{c+g}$$

HACSEK: Túlzás, $\int \sqrt{c+g-b}$ log is elég lesz.

SAJÓ: (dühös). Hogy lehet

$$c+g-b=P?$$

HACSEK: Köszönöm jól.

SAJÓ: Hacsek, ha a butaság olyan hosszú cső volna, aminek egyik vége a Jupiter negyedik holdjával párhuzamosan keringene, és a másik végében egy széken ülne valaki, megfordítva, egyenletesen haladva a Napközpont felé, akkor magának maximális gyorsulással kellene közelednie a világtengelyhez.

HACSEK: Holnap bejön?

SAJÓ: Én még ma se jöttem be, maga gazember, csak viszonylagosan. Tudja, mit mondok magának?

$$x - b\sqrt{N}$$

HACSEK: (dühösen) Kikérem magamnak. Selber Áner!

SAJÓ: Hát akkor $x - b\sqrt{N}$

HACSEK: (megnyugodva) Az más.

Színházi Élet, 1935. 17. sz.

Jegyzet

Az eredeti Hacsek és Sajó jeleneteket Vadnai László írta. Az elsőt 1928-ban mutatták be.

A szerepeket eredetileg Komlós Vilmos (Sajó) és Herczeg Jenő (Hacsek) alakította.

Évvégi ajánlatunk

Nem csak Karácsonyra ajánljuk a Ki nevet a végén és a Legyen Ön is milliomos hangulatát idéző ECDL-játékunkat, a mindenKI NEVET A VÉGÉN-t.

A **mindenKI NEVET A VÉGÉN** a klasszikus Ki nevet a végén társasjáték szórakozva tanító változata kicsik és nagyok számára.

A **mindenKI NEVET A VÉGÉN** társasjáték során a játékosoknak a célba éréshez az Európai Számítógéphasználói Jogosítványhoz (ECDL) kapcsolódó kérdésekre kell válaszolniuk, ezúttal azonban szándékolatlan számítógép használata nélkül, ahogyan az egy békebeli társasjátékhoz illik...

minden- KI NEVET A VÉGÉN

A kártyák nemcsak a kérdést, hanem a helyes választ is tartalmazzák, így tényleg **mindenKI NEVET A VÉGÉN**, hiszen ki nem szeret játszva tanulni, vagy éppen tudását csillogtatni! Főleg ha a cél nemcsak nemes, de hasznos is: az ECDL 140 országban, 36 nyelven ismert bizonyítvány, amely nemzetközileg egységes módon igazolja a mára nélkülözhetetlen informatikai írástudást. Játssz Te is, legyél Te is ECDL-es!

A **minden-KI NEVET A VÉGÉN** társasjátékhoz további kérdezőkártyák kiadását és forgalmazását is tervezzük.

Jó játékot és szórakoztató tanulást kíván az ECDL magyarországi jogtulajdonosa, az NJSZT.

Rendelje meg most!

ecdلtitkarsag@njszt.hu, fax: (06-1) 472-2728; Ára: 1600 Ft + áfa

**A Neumann János
Számítógép-tudományi Társaság
Hírlevele**

Elnök: Dr. Bakonyi Péter
Felelős szerkesztő: Alföldi István
Szerkesztő: Szedlmayer Bea

NJSZT titkárság

1054 Budapest, Báthori utca 16.
Tel.: (1) 472-2710, (1) 472-2720
fax: (1) 472-2739
e-mail: ecdل@njszt.hu;
honlap: www.njszt.hu
Nyomda: Reprográf Kft.

Lapunk havonta 2300 példányban jelenik meg. Egyéni és jogi tagjainkon (cégek, vállala-

tok, intézmények) keresztül a szakma csaknem minden képviselőjéhez eljut, és naprakész információkat nyújt a Társaság, valamint a szakterület aktuális eseményeiről, újdonságairól.

Hírlevelünkben továbbra is közléseink hirdetéseket, felhívásokat.

Ezekkel kapcsolatban kérjük, forduljon titkárságunkhoz.

Következő lapzártá: 2006. január 15.